

Oslo til salgs

- Ingen sperrer for privatisering, er Fabian Stangs budskap i intervju i Dagsavisen onsdag 13. september. Sittende ordfører gir dermed en pekepinn om hvilken politikk et nytt borgerlig byråd i Oslo vil følge etter neste års kommunevalg. Det lover ikke godt for brukere av kommunens helse- og sosialtjenester.

Av Mimmi Kvisvik, forbundsleder i Fellesorganisasjonen (FO) og Tore Kristiansen, leder i FO Oslo.

Etter Fellesorganisasjonens mening er det mange årsaker til bruk av konkurranseutsetting og privatisering er et stort feilgrep innenfor helse- og sosialtjenestene. For det første er dette svært komplekse tjenester. De krever betydelig innslag av skjønn og kompetanse, og må tilpasses den enkelte bruker. De dekker helt grunnleggende individuelle behov for dem det gjelder, ofte i lange tidsperioder, for noen for hele livet. I tillegg ytes de ofte til sårbare brukere. Å gjøre enkeltmenneskers liv til grunnlag for markedsbasert konkurranse, med tidsbegrensede anbud og konkurranse på pris, strider mot grunnleggende verdier i velferdspolitikken.

FO er derfor i utgangspunktet for at helse- og sosialtjenester drives i offentlig *egenregi*, dvs at det er stat eller kommune som utvikler, eier og driver tjenestetilbudet. I den grad private organisasjoner brukes som supplement, skal de være underlagt offentlig tilsyn og kontroll, og eventuelt utbytte skal pløytes tilbake i tjenesteproduksjonen, ikke tas ut som privat profitt.

For det andre har mange helse- og sosialtjenester innslag av «utøvelse av offentlig myndighet», dvs bruk av tvang. Både innenfor barnevern, tjenester til utviklingshemmede og i psykiatrien, er dette en aktuell problemstilling. Derfor har vi et lovverk som setter eksplisitte regler for slik tvangsbruk. Når det gjelder andre eksempler på statlig myndighetsutøvelse, for eksempel politimyndighet, er det stor enighet om at dette bør være et offentlig ansvar og ikke overlates private selskaper. Slik bør det også være innenfor helse- og sosialtjenestene. Å overlate bruk av tvang til private firmaer er etter FOs mening direkte uetisk.

For det tredje betyr anbudsutsetting av helse- og sosialtjenester at enkeltbrukere eksponeres på en måte som er i strid med reglene for taushetsplikt og personvern. Dette problemet er allerede erkjent av norske myndigheter, noe som har gjort at tjenester til enkeltbrukere kan unntas anskaffelsesregelverket. Mange av brukerne dette gjelder, har i liten grad evne til å gi kvalifisert samtykke, noe som må innebære at reglene for taushetsplikt og personvern må ivaretas i særlig grad.

Fellesorganisasjonen (FO) organiserer barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider i hovedsak i pleie- og omsorgstjenester, barnevern, spesialisthelsetjenester og NAV kontorer. Vi vet mye om betydningen av kontinuitet, kvalitet og individuell tilpassing av tjenestene. Vi vet mye om hvor negativt det er når brukerne blir kasteballer mellom ulike instanser og tjenesteleverandører.

Vi trenger derfor politikere som tar ansvar for kvalitetsutvikling og kompetanseheving i eget hus, og som gir myndighet og tillit til egne ansatte. Å overlate ansvaret for sårbare mennesker til markeds mekanismer og til multinasjonale selskaper er en svært dårlig løsning. Vi oppfordrer derfor Fabian Stang og høyrebyrådet i Oslo til snarest å montere sperrer for sin privatiseringsiver.